

קונטרס

גְּדֵלַת הַצַּדִּיק

יגלה את מעלת האדם הזוכה להיות מקרב אל הצדיק, ואל מה הצדיק יכול להביא את האדם, ואשרי מי שנשארו תמיד אצל הצדיק.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו גגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו גגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְתַאֲר
וּלְשַׁעַר בְּשִׁכְלֵי אֲנוּשֵׁי אֶת מַעֲלַת גְּדֻלַּת הַצְּדִיק
הָאֵמֶת, שְׂיִכּוֹל לְהַכְנִיס בְּתוֹךְ בֵּית הַבְּלִיעָה שֶׁל
הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, וְלְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַנִּפְשׁוֹת
שֶׁבָּלַע, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן,
חֶלֶק ב', סִימָן ח'). וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הָאָדָם הַזּוֹכֶה
לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת בְּזֶה הָעוֹלָם, שְׂאֵז
בְּיָדָיו יִזְכֶּה לְחֹזֵר בְּתַשׁוּבָה שְׂלֵמָה.

(אֲמַרֵי-מוֹהֲרָא"ש, חֶלֶק ב', סִימָן תתלט)

קונטרס

גְּדֵלַת הַצַּדִּיק

שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ אֹמֵר (מְשָׁלֵי יט, ג): "אֲוֹלַת אָדָם תִּסְלַף דַּרְכּוֹ וְעַל הַגּוֹי"ה יִזְעַף לְבוֹ", אָדָם עוֹשֶׂה שְׁטִיּוֹת, וְאַחֲר־כֵּן יֵשׁ לוֹ טְעָנוֹת עַל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. מִי מֵאֲתָנוּ אֵינוֹ עוֹשֶׂה טְעָיוֹת בְּחַיִּים, מִי מֵאֲתָנוּ אֵינוֹ שׁוֹגֶה, וּמִי מֵאֲתָנוּ אֵינוֹ נִכְשָׁל? ! חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אֹמְרִים (חֲגִיגָה יד.) עַל הַפְּסוּק (יִשְׁעִיָּה ג, ו): "וְהַמְּכַשֵּׁל הַזֹּאת", אֵין אָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה אֲלָא אִם-כֵּן נִכְשָׁל בָּהּ; כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ עוֹשֶׂה טְעָיוֹת בְּחַיָּו, וְנִכְשָׁל בַּמָּה שֶׁנִּכְשָׁל, עִם כָּל זֹאת לֵמַד אֹתָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רסא), שֶׁמֵּה שָׁמַיִם מְפִילִים אֶת הָאָדָם, כְּדֵי שְׂיֻכַּל לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. נִמְצָא, שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם, וּבְכָל שָׁעָה וְשָׁעָה, וּבְכָל רֵגַע וְרֵגַע, אָדָם נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, וַיֵּשׁ לוֹ חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, כְּבֵית מִמְּנוֹ הָאֲמוֹנָה, וּמֵהִי הַעֲצָה — לְהִתְיַאֵשׁ, אוֹ לָבוֹא בְּטְעָנוֹת אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? לֹא וְלֹא! אֲלָא לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

גְּדֻלַת הַצַּדִּיק

לָקַח אֶת נִשְׁמַתְנוּ מֵעוֹלָם הָאֲצִילוֹת, וְהוֹרִיד אוֹתָהּ אֶל
 עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי הַזֶּה, הַמְּלֵא עֲבִיּוֹת
 וְגִשְׁמִיּוֹת, הַמְּלֵא שְׁקָר, הַמְּלֵא מַחֲלָקֶת, הַמְּלֵא צָרוֹת,
 וְאוֹמֵר לְכֹל אָדָם וְאָדָם: "אֲתָה תִּהְיֶה בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה
 הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי עִם כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַמְּרִירוֹת, הַצָּרוֹת
 וְהַהֲרַפְתָּקוֹאוֹת שֶׁיַּעֲבִרוּ עָלֶיךָ, וְתַעֲשֶׂה אֶת שְׁלִיחוֹתֵי שְׂאֲנֵי
 מְצוּהָ לָךְ". אִם יִהְיֶה זֹכֶה, וּמִקְרָב אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמֵת,
 שֶׁמִּגְּלָה לוֹ מַה תִּפְקִידוֹ בַּחַיִּים — אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי
 חֶלְקוֹ! אֲבָל נִשְׁמָה הַמְּסֻתּוֹכֶכֶת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֵינָהּ
 מִקְרָבֶת אֶל הַצַּדִּיק, אֲלָא אָדָם חַי בְּעוֹלָם הַדְּמִיוֹן, כַּמּוּבָא
 בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כה), שְׂכַח הַמְּדַמֶּה
 מִתְּפִשֵׁט עָלָיו, וְהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת וְאֵיךְ לְהִתְנַהֵג
 — וְנִשְׁכַּר, וּבִפְרָט כְּשֶׁנִּכְנַס בְּלִחְצִים, וַיֵּשׁ לוֹ טְעָנוֹת עַל
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה מַה שֶׁאָמַר הַחֶכֶם מִכָּל הָאָדָם:
 "אֲוֹלֵת אָדָם תִּסְלַף דָּרְכּוֹ וְעַל הַיָּיִה יִזְעַף לְבוֹ", אֲתָה
 עוֹשֶׂה שְׁטִיּוֹת, וְאַחֲרֵיכֶּן יֵשׁ לָךְ טְעָנוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ,
 בְּשַׁעַה שֶׁהוֹרִיד לָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִשְׁמָה כְּלָלִית
 בְּעוֹלָם, שֶׁהִיא נִשְׁמַת הַצַּדִּיק, אֲשֶׁר אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (חֲגִיגָה יב:): כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ עוֹמֵד עַל עַמּוּד אֶחָד
 וְצַדִּיק שְׁמוֹ; בְּכָל יוֹר וְדוֹר שׁוֹלַח לָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 צַדִּיק אִים וְנוֹרָא, שֶׁיִּכּוֹל לְהוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם,
 וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רכח), שֶׁהַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ רוֹאֶה אֶת הַצַּדִּיק הַזֶּה, שֶׁיִּכּוֹל לְקָרֵב

את עם ישראל בתשובה, ומעמיד עליו מחלקת עצומה, ולמה? כדי שההתקרבות אליו תהיה עם אמת. הצדיק שנכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, יש לו פח להאיר את כל נשמות ישראל, שגם הם יבערו אל הקדוש-ברוך-הוא, וגם הם יתלהבו בשלהובין דרחימותא אל הקדוש-ברוך-הוא, אבל זה לעמת זה שולח את הסמ"ך-מ"ם, שגם-כן מלבש בלבוש גשמי וחולק עליו. וכפי שאנו יודעים שרבנו ז"ל הבטיח להקדוש-ברוך-הוא, שיחזיר את העולם כלו בתשובה, ואפלו את אמות העולם יחזיר קרוב לדת ישראל (עין חיי-מוהר"ן, סימן רנ), בא הסמ"ך-מ"ם וצעק: "רבנו של עולם, אם אתה מוריד נשמה זו, אין לי מה לעשות בזה העולם, כי הנשמה הזו תקרב את כל העולם כלו אליך" (עין ספורי-מעשיות, מעשה ז' מהזבוב והעפכביש).

ובאמת מה תכלית הבריאה? אומרים חכמינו הקדושים (תנחומא נשא ג'): מיום שברא הקדוש-ברוך-הוא עולמו נתאנה שיהיה לו דירה בתחתונים, הקדוש-ברוך-הוא רוצה לגור בינינו, הקדוש-ברוך-הוא רוצה שנכיר אותו, הקדוש-ברוך-הוא רוצה שאנחנו נסתכל אליו, שנדבר אליו, שנחיה אתו, שהוא יהיה בתוכנו, שהכל יסתובב סביב הקדוש-ברוך-הוא, ולבסוף נשמה באה לזה העולם ושוכחת לגמרי מצור מחצבתה, מאין זה בא?! הלא אדם רואה, מסתכל בעינים, שומע באזנים,

נושם עם החטם, מדבר בפיו, מתנועע עם הידים, הולך
 עם הרגלים, גופו עובד כמכונה ממש, כל חלק וחלק
 מאיברי האדם וגידיו עובדים כפי שגזרה חכמתו יתברך,
 ואם אדם מטה אזנו ולבבו, יכול לשמע, לראות ולהבין
 את ההשגחה פרטית שיש בזה העולם, ומהיכן זה בא,
 שאדם שוכח מהקדוש-ברוך-הוא, ונכנס בדכאון
 ובעצבות וכו', ומכל שכן פשרודפים אותו ועושים לו
 עול, הוא נשבר פחרס? אלא אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן,
 חלק א', סימן סד), בשם האר"י ז"ל: כשרצה הקדוש-ברוך-
 הוא לברא את העולם, היתה הכל אור אין סוף, דבר מלא,
 אין שיף להכניס בו משהו, כי אם הוא מלא — היכן
 יכניסו?! הכל היתה אור אין סוף, ואיפה שיף בריאה?!
 אלא כביכול הקדוש-ברוך-הוא צמצם עצמו משם,
 ונעשה חלל עגל, שזה נקרא חלל הפנוי, שפנה משם
 אלקותו, ושם הכניס את הבריאה. שואל רבנו ז"ל: איך
 שיף לומר, שיש חלל הפנוי, שאין שם הקדוש-ברוך-
 הוא חלילה?! ומסביר, שזה המח של האדם, נתנו לאדם
 בחירה, שיחשב שבמקומו אין הקדוש-ברוך-הוא, נתנו
 לאדם כח הבחירה, שיחשב שהוא אינו שוה שום דבר,
 ומכל שכן כשנכשל בעברות חמורות, ונפל במקום
 שנפל, נדמה לו שהוא אינו שוה מאומה, וממנו לא יצא
 כלום, ונשבר לגמרי, זה חלל הפנוי, שם פנה וסלק
 הקדוש-ברוך-הוא אלקותו. ומהי עבודת כל יהודי?

גְּדֵלַת הַצַּדִּיק

רנג

לְמַלֵּא אֶת הַחֶלֶל עִם אֱלֻקוֹת, לְהַחֲדִיר אֶת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ
בְּתוֹךְ הַחֶלֶל, כְּדֵי לְמַלֵּא אֶת הַחֶלֶל, וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת
עֲבוֹדַתֵּנוּ. וְלְהַפְּךְ – הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, כָּל עֲבוֹדָתוֹ לַעֲשׂוֹת
פְּרוּדִים בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לְהַחֲזִיר אֶת הַחֶלֶל הַפְּנוּי,
שָׁזָה הַכַּחַשׁ שֶׁל הַטְּמָאָה, שֶׁל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם – הַפְּרֻד
וּמְשֻׁל, לַעֲשׂוֹת מַחְלָקַת בֵּין אַנְשִׁים.

כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, בָּרָא אֶת
הַבְּרִיאָה זָכָר וּנְקֵבָה, אִישׁ וְאִשָּׁה, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה יז.): אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ – שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶם;
אִם הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה, וּמְכַבְּדִים זֶה אֶת
זֶה, וּמְיַקְרִים זֶה אֶת זֶה – הַשְּׂכִינָה בְּתוֹכָם, כִּי הָאִישׁ
הוּא הַמְּשַׁפֵּיעַ, וְהָאִשָּׁה הִיא הַמְּקַבֶּלֶת, כְּשֶׁשְׂנִיָּהֶם יַחַד,
עַל-יְדֵי-זֶה מוֹלִידִים נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת, וּמְמַשִּׁיכִים אֶת
הַבְּרִיאָה. אָבֵל אִם, חַס וְשְׁלוֹם, נִפְרָדִים, אִם מִתְגַּרְשִׁים,
עוֹשִׂים חֲרָבָן בַּבְּרִיאָה. וּמֵאַיִן בָּא פְּרוּדִין וְגֵרוּשִׁין?
מִמַּחְלָקַת, מִמַּחְלָקַת זֶה הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, מִמַּחְלָקַת זוֹ הַטְּמָאָה
וְהַזְּהֵמָה. וְלָכֵן כָּתוּב בְּתַקוּנֵי זֶהר, כְּשֶׁמְקַדְּשִׁים אֶת הָאִשָּׁה
צְרִיכִים לָשִׁים לָהּ עַל הָאֶצְבָּע טַבַּעַת, וְאוֹמֵר הָאִישׁ: "הֲרִי
אֶת מְקַדְּשֶׁת לִי כְּדַת מִשָּׁה וַיִּשְׂרָאֵל", וְאִיזוֹ טַבַּעַת?
עֲגוּלָא וְרַבּוּעָא, וְכַךְ אָנוּ נוֹהֲגִים, שֶׁהַטַּבַּעַת שֶׁל הַקְּדוֹשִׁין
מְרַבַּעַת מִבְּחוּץ וּמִבְּפָנִים עֲגֵלָה. וּבְזֶה אֲנַחְנוּ מְשֻׁלִּימִים
אֶת הַבְּרִיאָה. מִסְבִּיר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן

(נט): עגולא ורבוּעא זֶה הַבְּרִיאָה, מַה זֶה עגול? (תהלים פט,
 ט): "וְאַמוֹנֶתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ", בְּתוֹךְ הָעגול, בְּתוֹךְ חָלָל
 הַפְּנוּי אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִתְחַבֵּר רַק עִם אַמוֹנָה, לְדַעַת
 שָׂאִין לָנוּ שִׁכְל, שְׂאַנְחָנוּ אֵינָנוּ יוֹדְעִים שׁוּם דְּבָר רַק
 אַמוֹנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְכֵן אֲשֶׁה הִיא מְקַבֶּלֶת, וְהִיא
 נִקְרָאת אֲשֶׁה יִרְאֵת ה', יֵשׁ לָהּ יִרְאָה מְצַד אַמוֹנָה
 בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּשֶׁאָדָם מֵאֲמִין שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 פֶּה אֲתוֹ, עֲמוּ וְאַצְלוּ, נוֹפֶלֶת עָלָיו יִרְאָה, וּמִפְּחַד
 מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁזָה אֲשֶׁה. אִישׁ – זֶה כָּבֵר שִׁכְל,
 זֶה כָּבֵר מִשְׁפִּיעַ, זֶה רְבוּעָא, שֵׁם הַיְי"ה מֵאַרְבָּעָה צְדָדִים:
 'ה'ו'ה', וּבִיחַד מִבְּטָלִים אֶת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, ס' – זֶה
 עגולא, ס' – זֶה רְבוּעָא, כְּשֶׁיְהוּדֵי זוֹכָה וּמִתְחַתֵּן, מְצַא
 אֲשֶׁה – מְצַא טוֹב, בְּזֶה מִבְּטָלִים אֶת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, כִּי
 הַסֵּמ"ךְ-מ"ם רוֹצֵה רַק לַעֲשׂוֹת פְּרוּדִים בֵּין נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעגולא לְבֵין הָרְבוּעָא.

וְלִכֵּן אִם יֵשׁ צַדִּיק הַרוֹצֵה לְשַׁדֵּךְ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 לְחַבְּרָם יַחַד, בָּא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת
 שְׁבַע עוֹלָם שֶׁתְּהִיָּה עָלָיו מַחְלֶקֶת, וּמִסִּית וּמְדִיחַ הָעֶקֶר
 לְבַטֵּל וְלִשְׁבֹּר אֶת הַצַּדִּיק הַזֶּה. וְאִם זֶה לֹא הוֹלֵךְ בְּטוֹב,
 הוּא עוֹשֶׂה אֶת זֶה בְּרַע, וְאִם זֶה לֹא הוֹלֵךְ בַּחוּץ, אֲזִי
 עוֹשֶׂה אֶת זֶה מִבְּפָנִים, הָעֶקֶר אוֹתָהּ הַנִּשְׁמָה, שְׁרוּצָה
 לְחַבֵּר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בִּיחַד – אוֹתָהּ רוֹצֵה הַסֵּמ"ךְ-

מ"ם לְשֹׁבֵר, כִּי כָל כַּחוֹ הַפְּרֵד וּמִשְׁלֵ', בְּרַגְעַ שְׁאָדָם רוֹצֶה לְגַלוֹת אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַסֵּמֶ"ךְ-מ"ם מִשְׁתַּגֵּעַ, כִּי כָל עֲנִינּוֹ הוּא רַק — שְׂשִׁאֵר חָלָל הַפְּנוּי, שְׂיֵהִיו לְבְנֵי-אָדָם קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאָדָם יַעֲשֶׂה שְׂטִיּוֹת, שְׂיִכְשֵׁל, שְׂיֵהִיָּה לּוֹ מֵר בַּחַיִּים, הַסֵּמֶ"ךְ-מ"ם רוֹצֶה לְרְאוֹת אֵיךְ שְׁאָדָם מְתַעֲנֶה בְּעֲנֻיִים קִשְׁיִים וּמְרִים, שֶׁהוּא בְּחוּר רִנָּה, אוֹ שֶׁהִיא בַּחוּרָה רִנָּה, וְנִכְשָׁלִים בְּעוֹנוֹת, מֵה שְׂאִין בֶּן הַצְּדִיק, הוֹלֵךְ לּוֹ בַּחַיִּים לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִעוֹנוֹת, כְּמוֹבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מִזְהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'): מִי יָכוֹל לְהִיּוֹת צְדִיק? מִי שֶׁהוּא רַחֲמָן, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (יִשְׁעִיָּה מ"ט): "כִּי מְרַחֲמִים יִנְהַגִּם", וְעַקֵּר הַרַחֲמָנוּת — לְהוֹצִיא בְנֵי-אָדָם מִעֲבֻרוֹת, כִּי אֵין רַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה יוֹתֵר מִנְּשִׁמָּה הָעוֹבְרֶת עֲבֻרוֹת חֲמוּרוֹת, וְהַצְּדִיק מוֹסֵר נַפְשׁוֹ לְהוֹצִיא אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִעוֹנוֹת, וּבִפְרָט מִתְּאוֹת נְאוּף, פְּגָם הַבְּרִית, שֶׁהִיא הַתְּאוּהָ הַכְּלוּלָה מְכַל הַתְּאוּוֹת, כִּי מִזֶּה בָּא לְשִׁאֵר הַתְּאוּוֹת, וּמִזֶּה נוֹפֵל לְכַפִּירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת. וְלָכֵן הַצְּדִיק בָּא וְאוֹמֵר לְאָדָם: "אַל תִּתְיַאֵשׁ, כִּי יֵשׁ לְךָ דֶּרֶךְ לָשׁוּב בַּתְּשׁוּבָה".

וְלָכֵן כְּשֶׁמְקַדְּשִׁים אֵשֶׁה, שָׁמַיִם לָהּ עַל הָאֶצְבַּע עֲגוּלָא מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ רַבּוּעָא, כְּדִי לְבַטֵּל אֶת הַס"ם [סֵמֶ"ךְ-מ"ם]. וְזֶה מֵה שְׂאוּמְרִים אָז: "הֲרִי אֶת מְקַדְּשֶׁת

לִי כִּדְת מֹשֶׁה וַיִּשְׂרָאֵל". אֶת — א"ת. אֵיךְ זֹכִים
 לְקַדְּשָׁה? עַל-יְדֵי הַדְּבֹר, שֶׁהוּא כְּלוּל מֵעֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם
 אוֹתִיּוֹת הָא"ב. אִם אָדָם מְקַדֵּשׁ דְּבֹרוֹ, מְדַבֵּר עִם אִשְׁתּוֹ
 רַק דְּבֹרֵי אֱמוּנָה וְהִשְׁגָּחָה, אָז הִיא מְקַדְּשֶׁת וְהוּא מְקַדֵּשׁ,
 "הֲרִי א"ת מְקַדְּשֶׁת", "לִי" — אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-
 מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן צא) זֶה חֲכָמָה עֲלָאָה וְחֲכָמָה תַּתָּאָה,
 מְקַשְׂרִים אֶת הַשָּׁמַיִם אֶל הָאָרֶץ וְהָאָרֶץ אֶל הַשָּׁמַיִם, שְׁנוֹ
 תְּכֻלִּית הַבְּרִיאָה, "בְּרִיאֵת בְּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת
 הָאָרֶץ" — זֶה תְּכֻלִּית הַבְּרִיאָה לְקִשְׁר אֶת הַשָּׁמַיִם אֶל
 הָאָרֶץ. "כִּדְת מֹשֶׁה וַיִּשְׂרָאֵל" — מֹשֶׁה הוּא הַצְּדִיק
 הָאֵמֶת, שֶׁמְחַדִּיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת
 יד): "וַיֹּאמְרוּ בְּהוֹי"ה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ", שׂוֹאֲלִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (מְכִילֵתָא בְּשַׁלַּח): אִם בְּמֹשֶׁה הָאֱמוּנָה, בְּהוֹי"ה לֹא
 כָּל שָׁכֵן? נִמְצָא, שֶׁהַצְּדִיק הוּא הַמְּקַשֵּׁר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל
 לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא הַשְּׂדֻכָּן, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ
 ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פט), שֶׁהַצְּדִיק הוּא הַשְּׂדֻכָּן,
 שִׂידוּךְ רָאשֵׁי תִּבּוֹת (מְלָאכֵי ב, ז): "כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ
 דַּעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ". אוֹמְרִים עַל זֶה חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (מוֹעֵד קָטָן יז): אִם הַצְּדִיק הוּא כְּמִלְאָךְ הַוְי"ה
 צְבָאוֹת — תוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ. הָאֵם רָאִינוּ פַּעַם מְלָאָךְ,
 שֶׁנִּדְעַ שְׁנוּכַל לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ תוֹרָה? אֵלָּא מְלָאָךְ זֶה צ"א,
 כְּמִסְפַּר הַוְי"ה אֲדֻנִּי, שָׁמַיִם וָאָרֶץ. מְלָאָךְ, אוֹמֵר רַבְּנוּ
 ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן א') רָאשֵׁי תִּבּוֹת (תְּהִלִּים לד):

"כִּי אֵין מִיחְסוֹר לִירָאִיו", אִם יֵשׁ צַדִּיק, שְׁמוֹסֵר אֶת
 נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל עִם יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא יַחְסֹר לָהֶם שׁוּם דָּבָר —
 זֶה מְלֶאכֶּה, כִּי אֵין מִיחְסוֹר לִירָאִיו — רֵאשִׁי תְּבוּת
 מְלֶאכֶּה. וְהַסֵּמֶ"ךְ-מ"ם רוֹצֶה רַק לְשִׁבֵּר אוֹתוֹ, הוּא בָּא
 וְצוֹעֵק: אִם הַצַּדִּיק הַזֶּה יִתְגַּלֶּה, אֵין לִי כְּבֹר מַה לַעֲשׂוֹת
 בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲשֶׁר זֶה גַם-כֵּן אוֹתִיּוֹת כְּלֵא'ס, הֵינּוּ
 שְׁהַסֵּמֶ"ךְ-מ"ם רוֹצֶה לְכַלּוֹת אֶת הַצַּדִּיק, וְאֲנוּ מוֹצְאִים,
 אֲשֶׁר יְהוֹשֵׁעַ בֶּן-נּוּן עֲדִין לֹא הִחְזִיק בְּמִדְרַגַּת מְלֶאכֶּה, לֹא
 הִשִּׁיג מִדְרַגַּת רַבּוֹ, וְלָכֵן כְּשֶׁאֲלֹדָד וּמִידָד הִתְנַבְּאוּ בַּמַּחְנֶה,
 בָּא יְהוֹשֵׁעַ בְּרִיצָה וְאָמַר (בַּמִּדְבָּר י"א, כח): "אֲדוֹנָי מֹשֶׁה
 כְּלָאִם", צְרִיכִים לְכַלּוֹת אֶת הַמַּתְנַבְּאִים הַנוֹסְפִים, עָנָה
 וְאָמַר לוֹ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ: "מִי יִתֵּן כָּל עִם ה' נְבִיאִים". מֹשֶׁה
 רַבֵּנוּ כְּמוֹ הַשֵּׁמֶשׁ, אֲשֶׁר הִיא מְאִירָה לְכֹלָם, הִיא אֵינָה
 חוֹשֶׁשֶׁת שְׁמִיטָהּוּ יִקַּח מִמֶּנָּה אוֹר, אֲבָל הַלְבָנָה מְקַבֶּלֶת,
 וְלָכֵן הִיא חוֹשֶׁשֶׁת שְׁמִיטָהּוּ יִכְסֶה אוֹתָהּ וְכוּ'.

זֶה הַהִפְרָשׁ בֵּין אִישׁ לְאִשָּׁה. אִישׁ מְשַׁפִּיעַ, אִשָּׁה
 מְקַבֶּלֶת, וְזֶהוּ שְׂאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה יג.): אֵין
 אִשָּׁה מְקַנְאֶת אֶלָּא בִּירֵךְ חֲבֵרְתָּהּ; מִדַּת הַקְּנָאָה נִמְצְאָת
 בָּהּ מְאֹד, וְלָכֵן מְצִינּוּ, שֶׁהַנְּחֹשׁ הַקְּדָמוֹנִי לֹא הָיָה יָכוֹל
 לְתַפֵּס אֶת הָאָדָם, אֶלָּא עַל-יְדֵי הָאִשָּׁה שֶׁהִסִּיתָה אֶת אָדָם.
 נִמְצְאָ, שְׁהַסֵּמֶ"ךְ-מ"ם לֹקַח עֲצָמוֹ עַל הָאִשָּׁה יוֹתֵר מִן
 הָאִישׁ, כִּי אִם יִלְכּוּד אֶת הָאִשָּׁה, מִמִּילָא תַּפֵּס כְּבֹר אֶת

האיש. ולכן אמר הקדוש-ברוך-הוא ביעת קבלת התורה למשה (שמות יט, ג): "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל", קדם תדבר אל הנשים ואחר-כך אל הגברים, ומדוע? כי לאשה יש כחות עצומים להנהיג את הבית לטובה, כאשר היא תתנהג בצניעות, צניעות הלבוש, צניעות הדבור, צניעות השערות שלא תתגלגלה לבחויץ, שזה עון חמור מאד, עד כדי כך, שכתוב בזהר (נשא קכו): קללה תבוא בבית, שהאשה הולכת בגלוי שער; ולכן נוהגות הנשים הפשרות לגלח לגמרי את השערות, כי 'שער באשה ערוה' (ברכות כד.), וקמחית זכתה לשבעה בנים כהנים גדולים, כי מעולם לא ראו קורות ביתה שערות ראשה (יומא מז.), ובא הסמ"ך-מ"ם ועושה ליצנות מזה, ואומר: "אפשר שיראו אצבע, שתי אצבעות מהשער" וכו', בשעה שהזהר מקלל את הבעל שמתיר לאשתו לגלות שערות ראשה, והסמ"ך-מ"ם מסית ומדיח להפך וכו', וכן מפתה את האשה לפרץ גדר צניעות בגדיה, ואחר-כך היא מגיעה לעוונות נוספים, ומחטיאה את בעלה, שזה העגולא והרבועא — ס"ם. וזה לעמת זה הצדיק רוצה למלא את העולם עם אלקות, ולכן הסמ"ך-מ"ם אינו סובל אותו, ומוסר אותו בכל מיני מסירות, ובפרט כי הצדיק דואג שבני ובנות ישראל לא יכשלו בעברות, ומחתן אותם לפני שנפקחו עיניהם, לפני שיודעים מה זה חטא, על זה הסמ"ך-מ"ם חורק

שָׁנוּי, וּמְנִיחַ עֲצָמוֹ לְאָרְכוֹ וּלְרַחְבוֹ, הָעֶקֶר לַעֲצוֹר אֶת
הַצְּדִיק בְּמַעֲשֵׂי קִדְשָׁתוֹ, וּמוֹצִיא שָׁם רַע עַל הַצְּדִיק, הָעֶקֶר
שְׁבִנֵי-אָדָם לֹא יִתְקַרְבוּ אֵלָיו, וְלֹא יִשְׁמְעוּ לַעֲצָתוֹ. וְלִכֵּן
לֹא בְּחִנָּם שְׁבִנֵי-אָדָם נוֹפְלִים בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת — "אֵיךְ
יְכוּל לְהִיּוֹת שָׂרֵב בְּנֵי-אָדָם בְּטָעוֹת, אֵיךְ יִתְכַּן שָׂרֵב
בְּנֵי-אָדָם אֵינָם מִחֲזִיקִים מִהַצְּדִיק" וְכוּ'!? לְכוּ תִסְפְּרוּ
לָהֶם, שָׂרֵב בְּנֵי-אָדָם מְזַלְזָלִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְחוֹשְׁשִׁים לְצִאת כְּנֶגְדוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּגִלּוֹי, עַל-כֵּן יוֹצֵאִים כְּנֶגְד
הַצְּדִיק, רַחֲמָנָא לְצַלְחָן. הֲרֵאִיתֶם פַּעַם אָדָם שֶׁמְזַדְעָזַע
מִפְּחַד הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא!? אֲנִי הִכְרַתִּי יְהוּדֵי צְדִיק,
שֶׁהָיָה כָּל-כָּף דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּשֶׁבָאוּ אֵלָיו
אֲנָשִׁים לְדַבֵּר עַל דָּא וְעַל הָא — הוּא שָׁתַק, כִּיּוֹן שֶׁהִחֲלוּ
לְדַבֵּר עַל בְּנֵי-אָדָם, הוּא הִחֵל לְהִזְדַּעְזַע וְאָמַר: "נוּ, נוּ,
נוּ, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה", אֵיזוֹ יִרְאָה וְפִחַד
הִרְגִּישׁוּ, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ פֹּה, הַצְּדִיק מְכַנֵּס אֶת הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם, עַד שֶׁכֻּלָּם יִרְגִּישׁוּ גַם הֵם, שֶׁהֵשֵׁם
יִתְבַּרֵךְ פֹּה נִמְצָא.

מוֹהַרַ"ת ז"ל הָעִיד, שֶׁרָאוּ אֶצְל רַבְּנוּ ז"ל יִרְאָה כְּזוֹ,
כְּשֶׁאָחַז אֶת הַשְּׁלֶחֶן, נִעְנַע אֶת כָּל מְרֹב פִּחַד, וְתַמִּיד
רַגְלָיו הִזְדַּעְזְעוּ מִפְּחַד ה', וְאָמַר פַּעַם רַבְּנוּ ז"ל לְאֲנָשִׁי
שְׁלוֹמְנוֹ (תִּי-מוֹהַרַ"ן, סִימָן רצ"ו): אִם הָיִיתִי רוֹצֵה לְגַלוֹת אֶת
הִירְאָה שֶׁיֵּשׁ בִּי, לֹא הָיִיתֶם יְכוֹלִים לַעֲמֹד פֹּה. רַבְּנוּ ז"ל

גְּדֵלַת הַצַּדִּיק

הַסְתִּיר אֶת עֲצָמוֹ בְּהַסְתָּרָה שְׁבֵתוֹךְ הַסְתָּרָה, כְּדֵי שְׁנוּכַל לְקַבֵּל מִמְּנוֹ, הַצַּדִּיק מִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים, כְּדֵי לְהַגִּיעַ אֶל כָּל נִשְׁמָה. וּמָה קוֹרָה לְבִסּוּף? כְּדִגְמַת כְּבִישׁ, אֲשֶׁר נוֹסְעִים בּוֹ רִכָּבִים לְמֵאוֹת וְלֵאֲלָפִים, יוֹם אֶחָד נִסְתַּם הַבִּיּוֹב, אֲשֶׁר מִי הַגְּשָׁמִים יוֹרְדִים דֶּרֶךְ שָׁם, וּמָה קוֹרָה בְּכְבִּישׁ בְּעֵת יְרִידַת הַגְּשָׁם? הַמֵּים עוֹלִים רִבַּע מֶטֶר, חֲצֵי מֶטֶר וְכוּ', וְכָל רִכָּב שְׁחוּצָה שָׁם — נִתְמַלֵּא מֵיָם, וְאִינוֹ יָכוֹל לְזוּז, וְכֵן נִתְקַעַת הַתְּנוּעָה, וְאִין יוֹצֵא וְאִין בָּא. בְּכֵן, מָה עוֹשִׂים? יִשְׁנוּ אָדָם הַיְכוּל לְפִתַח אֶת הַסְתִּימָה, וְלִשְׁחַרֵּר אֶת הַמֵּים, וְכִיצַד עוֹשֶׂה זֹאת? מִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּמִלְבוּשׁ מִיָּחָד, בְּמַסְכָּה וּבְכּוּבַע וּבְכַפָּפוֹת, שְׁלֹא יִתְלַכְלֵךְ, וְנִכְנָס לְתוֹךְ הַבִּיּוֹב, פּוֹתַח אֶת הַסְתִּימָה, וְכָל הַמֵּים זוֹרְמִים, וְהַכְּבִישׁ נִפְתַּח לְתְנוּעָה, וְאִין אִישׁ שָׁם עַל יָב מִי הָאִישׁ הַזֶּה, וּפְתָאם רוֹאִים אוֹתוֹ, וְכָל אֶחָד מִסְתַּכֵּל עָלָיו בְּבִזְיוֹן — "הֲלֹא אַתָּה מְלֵא טְנוּף וְצוֹאָה", וְסוֹתְמִים כָּל הַסּוֹבְבִים אוֹתוֹ אֶת אַפָּם, מִחַמַּת הָרִיחַ הָרַע הַנּוֹדֵף מִמְּנוֹ וְכוּ', וְהָאָדָם הַזֶּה מִתְחִיל לְצַחֵק: "הַיּוֹדְעִים אַתֶּם מֵהֵיכָן הָרִיחַ הָרַע הַזֶּה, מֵאִין כָּל הַלְּכָלוּף הַזֶּה? מִכֶּם, שְׂכַחְתֶּם שְׁפִלְכֶם הֵייתֶם תְּקוּעִים בְּבוּץ עִם רִכְבְּכֶם, וְאִנִּי נִכְנָסְתִּי לְתוֹךְ הַבִּיּוֹב, וּמָה הָיָה שָׁם? הַצּוֹאָה וְהַלְּכָלוּף שְׁלָכֶם, וְאִנִּי פִתַּחְתִּי אֶת הַסְתִּימָה, כְּדֵי שְׁתּוּכְלוּ לְעֵבֵר כָּאֵן, וְעַכְשָׁו אַתֶּם אוֹמְרִים, שְׁאִנִּי מִלְּכָלוּף, בְּשַׁעַת שְׁהַפֵּל מִכֶּם!" כְּמוֹ-כֵן וְיוֹתֵר מִכֵּן — הַצַּדִּיק הַזֶּה יוֹרֵד אֵלֵינוּ,

שְׁפָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ יוֹדֵעַ בְּאִיזָה מִצָּב וּמַעֲמַד מָצָא
 אוֹתוֹ הַצְּדִיק, מָלֵא טִנְפֹת וְעֵבְרוֹת, וְהַצְּדִיק טָפַל בְּנוֹ יָמִים
 וְשָׁנִים, הַצְּדִיק מָסַר נַפְשׁוֹ בְּעֵבֹרָנוּ, הַצְּדִיק חִתֵּן אוֹתָנוּ,
 הַצְּדִיק לֹא נָח עַד שֶׁהָיוּ לָנוּ יְלָדִים, הַצְּדִיק עָזַר לָנוּ בְּכָל
 הַמּוֹכְבִּים, הַצְּדִיק הוֹרִיד עֲצָמוֹ לְצִנּוֹר הַשְּׁפָל שְׁלָנוּ, וְכִבֵּס
 אוֹתָנוּ, רָחַץ אוֹתָנוּ, הֶעֱלָה אוֹתָנוּ מִדְּרָגָה אַחַר מִדְּרָגָה,
 דָּאָג לַתּוֹרָה שְׁלָנוּ, לַתְּפִלָּה שְׁלָנוּ, לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם שְׁלָנוּ,
 לַמְצוּוֹת שְׁלָנוּ — הֵן בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ, וְהֵן בֵּין אָדָם
 לַמָּקוֹם, קָרְבָנוּ אֶל הַמָּקוֹם בְּרוּף הוּא, וְעִכְשׁוֹ כְּשֶׁנִּדְמָה
 לָנוּ שְׂאֲנוּ נְקִיִּים, וְלִכְלֵל הַפְּחוֹת הַתְּנַקִּינוּ מֵעַט, כִּי הַצְּדִיק
 טָהַר אוֹתָנוּ, וְהִלְבִּישָׁנוּ בְּלְבוּשִׁים נְעִימִים, וְעָזַר לָנוּ בְּכָל
 הַתְּחוּמִים — בְּרוּחָנוּ וּבְגִשְׁמֵי גַם יַחַד, עִכְשׁוֹ אָנוּ
 מִתְּחִילִים לְדַבֵּר עַל הַצְּדִיק — "אִיזָה רֵיחַ רַע יֵשׁ לוֹ",
 וְכֵלָם מִתְּרַחֲקִים מִמֶּנּוּ וְכוּ', רַחֲמָנָא לְצִלָּן. וְהַסֵּמ"ךְ-מ"ם
 עֲמַל קָשׁוֹת וּמִסִּית וּמַדִּיחַ — "כֵּן, כֵּן, הַצְּדִיק מָלֵא טִנּוּף
 וְצוּאָה", חֲלִילָה וְחַס, בְּשַׁעָה שְׂאִישׁ אֵינוֹ קוֹלֵט, שְׁזָה
 הַצוּאָה וְהַטִּנּוּף שְׁלָכֶם, וּמִי גָרַם לָכֶם אֶת הַלְּכוּף הַזֶּה?
 הַסֵּמ"ךְ-מ"ם בְּעֲצָמוֹ, כִּי כֵּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
 (כְּבֹא בַתְּרָא טו): הוּא הַיֵּצֵר הָרַע, הוּא מְלַאֵךְ הַמְּוֹת, הוּא
 הַמְּקַטְרֵג; קֹדֶם מְכַשִּׁיל אֶת הָאָדָם בְּעֵבְרוֹת, וְאַחֲרֵי-כֵּן
 הוֹרֵג אוֹתוֹ, וְאַחֲרֵי-כֵּן מְקַטְרֵג עָלָיו בְּשָׂמִים. וְהַצְּדִיק מוֹסֵר
 נַפְשׁוֹ בְּעֵבֹר נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לֹא רַק בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲלָא
 גַּם בְּעוֹלָם הַבָּא, כִּי הַצְּדִיק הוּא הַבֵּית-דִּין שֶׁל מַעְלָה.

ובכל דור ודור שולח לנו הקדוש-ברוך-הוא צדיקים
 הדבוקים באין סוף ברוך הוא, והם נעשים בית-דין של
 מעלה, והם יודעים לדון את כל אחד ואחד, כי הם
 יודעים מעמד ומצב כל אחד ואחד (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב',
 סימן א'), ובני-אדם שוכחים את הטובות שקבלו מהצדיק,
 ולכן הם שונאים את הצדיק ומדברים עליו, חס ושלום.
 ואלו הם בני-אדם פחותי ערך, שהצדיק הצילם מהטנפת
 שנשקעו בה, ואחר-כך נתהפכים לדבר עליו, ושבים
 לסורם — זה נעשה גנב וגזלן, וזה נואף, רחמנא לצלן,
 ואחר שהצדיק הוציאם מן הזמה הרבה שדבקה בהם,
 אחר שהצדיק משכם מהבץ שהיו שקועים בו, אזי קמים
 ונתהפכים לדבר כל דבר אסור על הצדיק, רחמנא
 לישזבן, עד שמתלקטים בורים וריקים, עמי ארצים,
 נואפים ככלבים, ומצטרפים באותה מנגינה לדבר על
 הצדיק, וזה מוסר השכל לנו, לבל נשפח את הטובות
 שגמל עמנו הצדיק.

ולכן עלינו לבקש הרבה ממנו יתברך: "רבנו של
 עולם, זכית אותנו להתקרב אל הצדיק האמת, שהוא
 מבין אותנו, נא ונא עזרנו, שלעולם לא נעזב אותו", וזו
 המעלה שאדם זוכה להיות מקרב אל הצדיק, כי הצדיק
 מעורר אותו מהתרדמה שנפלה עליו, כמובא בדברי
 רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), שיש בני-אדם

שְׂיִשְׁנִים אֶת יְמֵיהֶם, וְהַצְּדִיק מְעוֹרָרם מִהַשְׁנָה; וְלִכְן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבָעוּלָם לְהַתְעוֹרֵר מִהַשְׁנָה, וְלֹא לִפְלַ בְּשָׁנָה, וְלִבְקָשׁ מֵרְבוֹן כָּל עוֹלָמִים, שְׂכָל מְלֹאכֵי הַחֲכָלָה הָרוֹצִים לְשַׁבֵּר אוֹתָנוּ, שְׂיִמְחֲקוּ לְגַמְרֵי, וְהַסֵּמ"ךְ-מ"ם יִתְבַטֵּל לְגַמְרֵי, עַגּוּלָא וְרְבוּעָא זֶה הַמְּפָרִיד בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׂבַשְׂמִים, הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הוּא כְּלוּל מֵעֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְאֵל, זֶה עַגּוּלָא וְזֶה רְבוּעָא, וְכַשְׂיִהוּדֵי מְקֻדָּשׁ אִשָּׁה עַל-יְדֵי טַבְעֵת, שֶׁהִיא עַגּוּלָא וְרְבוּעָא, הוּא מוֹחֵק אֶת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם. וְלִכְן אוֹמֵר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נט), שֶׁהַצְּדִיק בּוֹנֵה "הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ", וְהֵיכַל הַזֶּה בְּסִפְנֵי גְדוּלָה, כִּי הָרָשָׁעִים רוֹצִים לְהַרֵם אֶת הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ. וְלִכְן עָלִינוּ הָעֶקֶר לַעֲבֹד עַל נְקֻדַת הָאֱהָבָה, כְּדָגְמַת אִישׁ וְאִשָּׁה, מִהוּ סוּד הַצְּלָחָתָם? כְּשֵׁישׁ בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאֱהָבָה וְאַחֲדוּת, אִזּוּ הַבְּנִין אֵיתָן וְחִסּוֹן, וְחֵס וְשְׁלוֹם, כְּשֶׁהֵם רְבִים, זֶה גּוֹרֵם לְכָל הַצְּרוּת, כְּמוֹ-כֵן נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְהַחֲזִיק עֲצָמָם בְּיַחַד, וְאִם יַעֲשׂוּ כֵן, שׁוּם אִמָּה וְלָשׁוֹן לֹא יִצְלִיחוּ לְשַׁבְּרָם. רַבְּנֵי ז"ל אָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עז): מִה שְׂקוּרָה בְּבֵית הַצְּדִיק — קוּרָה בְּכָל הָעִיר, וּמִה שְׂקוּרָה בְּכָל הָעִיר — קוּרָה בְּכָל הָעוֹלָם. וְלִכְן צְרִיכִים לְרְאוֹת, שֶׁבְּבֵית הַצְּדִיק תְּהִיָּה אֱהָבָה גְדוּלָה מְאֹד, שְׂאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים יִחֲזִיקוּ עֲצָמָם בְּיַחַד, יַעֲקְרוּ אֶת הַשְּׁנֵאָה שְׂיִשׁ בֵּינֵיהֶם, מִי שְׂחִיב לְשֵׁנֵי כֶסֶף — יִשְׁלַם חוּבוֹ, אַחֲרֵת הוּא נִקְרָא גָּנֵב, וְלֹא

יאבֵּהּ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סֶלַח לוֹ, וְאֵין עַל זֶה בְּפָרָה, אִם אָדָם מְזַלְזֵל בְּכִסְפֵי הַזּוּלָּת, סִימָן שֶׁהוּא מְזַלְזֵל בְּכַבּוּד הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְעַלֵּינוּ לְרֹאוֹת, שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת שׁוּם רַע לַזּוּלָּת, רַע זֶה הַסָּמ"ךְ-מ"ם הַמְּסִית וּמְדִיחַ, רִשְׁע מְרִשְׁע, וְלִכֵּן הָעֶקֶר עַלֵּינוּ לְהִתְאַחַד יַחַד בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת. בְּבֵית הַצַּדִּיק צָרִיךְ שִׁיחָהּ רַק שְׁלוֹם וְאַהֲבָה, "אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבֵּן לַתּוֹרָה", וְאִז כָּל הָעֵינָה תִּהְיֶה בְּשְׁלוֹם, וְאִם בְּעֵינָה יִהְיֶה שְׁלוֹם, כָּל הַמְּדִינָה תִּהְיֶה בְּשְׁלוֹם, וְאִם בְּכָל הַמְּדִינָה יִהְיֶה שְׁלוֹם, אִז בְּכָל הָעוֹלָם יִהְיֶה שְׁלוֹם. עַל עַם יִשְׂרָאֵל יֵשׁ עֲכָשׁוּ גְזֵרָה נוֹרְאָה מְאֹד, כִּי יַעֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעֲאֵל מִתְּקוּטָטִים זֶה עִם זֶה, כָּל הָאֲמוֹת בְּפֶחַד גְּדוֹל, עַד שֶׁהִמְעַצְמוֹת הַגְּדוֹלוֹת בְּיוֹתֵר זֹחֲלוֹת וְרוֹעֵדוֹת, וְאָנוּ נִמְצָאִים בְּיָמֵי הַרְּת עוֹלָם, וּמִי יִנְצֵל מִחֲבָלוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ? מִי שִׁיחֲזִיק עֲצָמוֹ בְּיַחַד עִם הַצַּדִּיק, מִבְּטָח לוֹ שִׁינְצֵל. וְלִכֵּן אֲנִי פּוֹנֶה לְכַלְכֶּם, בָּאוּ נִתְאַחַד יַחַד! בָּאוּ נַעֲזֹר זֶה לְזֶה, אֵל נָא נִפְתַּח מִכָּל אֱלוֹ מְלֶאכִי הַחֲבָלָה, זֶה רַק דִּמְיוֹן אֶחָד גְּדוֹל, בָּאוּ נִתְפַּלֵּל לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּבְטֵל הַטְּמְאָה וְהַשְּׁנֵאָה וְהַקְּנָאָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהִנְצֵל מִחֲבָלוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, וְנִזְכָּה לְרֹאוֹת בְּמוֹ עֵינֵינוּ בְּגֵאֲלָה הַשְּׁלֵמָה, שֶׁבוֹא יְבוֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ וַיִּגְאֲלֵנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן וְאָמֵן!

תם ונשלם, שבה לאל בורא עולם!